

Pamatnostādnes par sabiedrības īpašajiem parametriem

Ievads

- 1.1. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1094/2010 (2010.gada 24.novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (turpmāk tekstā - EAAPI regula)¹ 16.pantu EAAPI izstrādā Pamatnostādnes par sabiedrības īpašajiem parametriem.
- 1.2. Šīs pamatnostādnes attiecas uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/138/ES (2009. gada 25. novembris) par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapirošināšanas jomā (turpmāk tekstā - Maksātspēja II direktīva)² 104. panta 7. punktu, 110. pantu, 111. pantu, 230. pantu, 248. panta 2. punktu, kā arī Īstenošanas pasākumu 218., 219., 220. 338. un 356. pantu³.
- 1.3. Šīs pamatnostādnes ir adresētas uzraudzības iestādēm saskaņā ar Maksātspēja II direktīvu.
- 1.4. Aprēķinot maksātspējas kapitāla prasību, sabiedrības var aizstāt standarta formulas parametru (standarta parametru) apakšgrupu ar to īpašajiem parametriem, ja standarta formula nenodrošina atbilstošu to pamatā esošo risku pārstāvību. Tas palīdzēs veicināt saprātīgu riska pārvaldību apdrošināšanas un pārapirošināšanas sabiedrībās.
- 1.5. Lai aprēķinātu sabiedrības īpašos parametrus, sabiedrības var izvēlēties kādu no vairākām Īstenošanas pasākumu XVII pielikumā noteiktajām standarta metodēm. Jebkuras izmaiņas, kas veiktas sabiedrības īpašo parametru standarta metodēs, nozīmē to, ka turpmāk uz to vairs neattiecas Maksātspēja II 110. pantā minētais apstiprinājums. Taču grozīto metodi ir iespējams kvalificēt kā daļēju iekšējo modeli, kas atbilst Maksātspēja II 112., 113. pantā un 120. līdz 126. pantā paredzētajam uzraudzības apstiprinājumam.
- 1.6. Šīs pamatnostādnes sniedz sīkāku specifikāciju attiecībā uz datu kvalitātes kritērijiem, kas ir jāņem vērā sabiedrības īpašo parametru un grupas īpašo parametru aprēķināšanas procesa gaitā. Maksātspēja II direktīvas 48. panta 1. punkta i) apakšpunkts nosaka aktuārās funkcijas lomu un to, kā tā var veicināt efektīvu riska pārvaldības sistēmas īstenošanu, un, jo īpaši, risku modelēšanu, kas ir kapitāla prasību aprēķināšanas pamatā. Tādēļ aktuārās funkcijas loma ir ļoti svarīga sabiedrības īpašo parametru aprēķināšanā izmantoto datu kvalitātes noteikšanā.
- 1.7. Sabiedrības var aizstāt tikai apdrošināšanas parakstišanas riska moduļu standarta parametru apakšgrupas ar īpašajiem parametriem. Tas nozīmē, ka daži šo parametru aprēķināšanai izmantotie informācijas avoti būs līdzīgi (un atsevišķos gadījumos var veidot tieši to pašu informāciju) tiem informācijas avotiem, kas izmantoti, lai aprēķinātu tehniskās rezerves. Ir sagaidāms, ka

¹ OV L 331, 15.12.2010., 48.–83. lpp.

² OV L 335, 17.12.2009., 1.–155. lpp

³ OV L 12, 17.01.2015., 1.–797. lpp.

aktuārā funkcija palīdz novērtēt šos informācijas avotus risku pārvaldības sistēmas ietvaros.

- 1.8. Tikai sabiedrības īpašo parametru apstiprināšanas process individuālā līmenī ir saskaņots ar īstenošanas tehniskajiem standartiem. Lai uzlabotu grupas īpašo parametru izmantošanas konsekvenci visu dalībvalstu grupās, šo pamatnostādņu mērķis ir saskaņot uzraudzības apstiprināšanas procesu attiecībā uz grupas īpašajiem parametriem.
- 1.9. 1. līdz 9. pamatnostādnes ir piemērojamas gan individuālām sabiedrībām, gan arī maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanai saskaņā ar konsolidācijas metodi vai saskaņā ar metožu kombināciju attiecībā uz konsolidētajiem datiem, kas aprēķināti saskaņā ar Īstenošanas pasākumu 335.panta 1.punkta a), b) un c) apakšpunktiem.
- 1.10. Ja šajās pamatnostādnēs termini nav definēti, tad tiem ir ievadā minētajos tiesību aktos definētā nozīme.
- 1.11. Šīs pamatnostādnes tiek piemērotas no 2015.gada 1.aprīļa.

1. pamatnostādne - Eksperta atzinuma loma

- 1.12. Lai noteiktu sabiedrības īpašos parametrus, sabiedrībām ir jāļauj izmantot uz eksperta atzinumu balstītus pieņēmumus tikai kā esošu datu korekciju un nevis kā trūkstošu datu aizvietotāju.
- 1.13. Sabiedrībām ir jāizmanto tikai uz eksperta atzinumu balstīti pieņēmumi tad, ja iegūtie koriģētie dati vairāk atbilst Īstenošanas pasākumu 219. pantā minētajiem kritērijiem un pierāda to atbilstību saskaņā ar uzraudzības iestāžu pieprasījumu.

2. pamatnostādne - Būtiskums

- 1.14. Sabiedrībām ir jānodrošina, lai tiktu ievēroti Īstenošanas pasākumu 219. pantā noteiktie datu kvalitātes kritēriji, neskatoties uz segmenta būtiskumu, kam sabiedrības īpašie parametri tiek izmantoti.

3. pamatnostādne - Korekcijas datu atbilstības līmeņa uzlabošanai

- 1.15. Saskaņā ar 1. pamatnostādni, nosakot sabiedrības īpašos parametrus, sabiedrībām pēc vajadzības ir jākorģē vēsturiskie dati, lai mazinātu tādu risku ietekmi, kas ir nebūtiski vismaz turpmākajos divpadsmit mēnešos.

4. pamatnostādne - Vēsturisko datu korekcija, lai mazinātu katastrofālo notikumu ietekmi un atspoguļotu pašreizējos pārapsūdrošināšanas līgumus

- 1.16. Ja attiecīgajām sabiedrībām ir jāizveido iekšējā politika un procedūras, lai
 - (a) noteiktu zaudējumus no katastrofālajiem notikumiem;
 - (b) koriģētu datus saskaņā ar Īstenošanas pasākumu XVII pielikuma B punkta 2.e) apakšpunktu;

- (c) korigētu datus saskaņā ar Īstenošanas pasākumu XVII pielikuma B punkta 2.d) apakšpunktu, C punkta 2.c) apakšpunktu un D punkta 2.f) apakšpunktu.

1.17. Sabiedrībām ir jānodrošina, lai pienācīgi tiktu ņemta vērā izmaiņas datu saglabāšanā attiecībā uz neproporcionālo pārapdrošināšanu, ja tās ietekmē rezervju riska svārstību.

5. pamatnostādne - Neproporcionālās pārapdrošināšanas korekciju aprēķināšana prēmiju riska ietvaros

1.18. Ja sabiedrības nosaka korekcijas koeficientu attiecībā uz neproporcionālās pārapdrošināšanas ietekmi, kā to paredz Īstenošanas pasākumu 218. panta 1. punkta a) apakšpunkta iii) punkts un 1. punkta c) apakšpunkta iii) punkts, tām jānodrošina, lai gan neproporcionālās pārapdrošināšanas bruto dati, gan neto dati par turpmākajiem divpadsmit mēnešiem atbilstu 1. līdz 4. pamatnostādnei.

6. pamatnostādne - Pastāvīga atbilstība

1.19. Sabiedrībām ir jāuzrauga to atbilstība prasībām attiecībā uz sabiedrības īpašo parametru izmantošanu kā daļu no pašu riska un maksātspējas novērtējuma.

1.20. Kā daļu no pašu riska un maksātspējas novērtējuma uzraudzības ziņojuma, sabiedrībām ir jāinformē uzraudzības iestādes par to, vai ir bijušas kādas būtiskas izmaiņas pieteikumā iekļautajā informācijā un jāsniedz attiecīga informācija par visām būtiskajām izmaiņām.

1.21. Gadījumā, ja jauno datu izmantošana rada būtiskas izmaiņas pieteikumā iekļautajā informācijā, tad sabiedrībām pēc uzraudzības iestāžu pieprasījuma ir jāsniedz visa informācija par sabiedrības īpašo parametru aprēķināšanu, kas veikta, izmantojot jauno datu kopu un nepieciešamo informāciju, lai pamatotu apgalvojumu, ka aprēķins ir atbilstošs.

1.22. Ja sabiedrībām kļūst zināms, ka kāda cita standartizēta metode nodrošina precīzāku rezultātu Maksātspēja II direktīvas 101. panta 3. punktā iekļauto kalibrēšanas prasību izpildīšanai, tām ir jāiesniedz jauns pieteikums attiecībā uz šīs alternatīvās standartizētās metodes izmantošanu.

7. pamatnostādne - Neatbilstības novēršana

1.23. Gadījumā, ja rodas neatbilstība prasībām attiecībā uz sabiedrības īpašo parametru izmantošanu, uzraudzības iestādei ir jālemj, vai sabiedrība var novērst neatbilstību trīs mēnešu laikā.

1.24. Pieņemot lēmumu, uzraudzības iestādei ir jāņem vērā neatbilstības pakāpe un apmērs, kā arī laiku, kas nepieciešams, lai to novērstu, un darbības, kuras sabiedrība plāno veikt, lai atjaunotu prasības sabiedrības īpašo parametru izmantošanai.

1.25. Gadījumā, ja neatbilstību nav iespējams atjaunot trīs mēnešu laikā, tad uzraudzības iestādei ir jāatceļ apstiprinājums izmantot sabiedrības īpašos parametrus saskaņā ar [EAAPI tehnisko standartu īstenošanas projekta

attiecībā uz uzraudzības apstiprināšanas procedūru sabiedrības īpašo parametru izmantošanai 8. pantu]⁴.

1.26. Ja apstiprinājums tiek atcelts, tad sabiedrībām ir jāaprēķina maksātspējas kapitāla prasība, izmantojot standarta parametrus, un jāiesniedz jauns pieteikums gadījumā, ja tās plāno vēlreiz lietošanai piemērot sabiedrības īpašos parametrus.

8. pamatnostādne - Uzraudzības iestādes prasība izmantot sabiedrības īpašos parametrus

1.27. Ja uzraudzības iestāde prasa sabiedrībai izmantot sabiedrības īpašos parametrus saskaņā ar Maksātspēja II direktīvas 110. pantu, tai ir jānorāda sabiedrībai, kurus Īstenošanas pasākumu 218. pantā minētos parametrus ir nepieciešams aizstāt. Pēc saskaņošanas ar sabiedrību uzraudzības iestādei ir jānosaka saprātīgs termiņš pieteikuma iesniegšanai.

1.28. Pēc uzraudzības iestādes pieprasījuma saņemšanas sabiedrībai ir jāanalizē pieejamās standarta metodes.

9. pamatnostādne - Būtiska novirze

1.29. Izvērtējot to, vai pastāv kāda būtiska Maksātspēja II direktīvas 110. pantā minētā novirze, uzraudzības iestādēm ir jāņem vērā, piemēram, šādi attiecīgie faktori:

- a) no uzraudzības pārbaudes procesa izrietošie secinājumi;
- b) novirzes specifika, veids un lielums;
- c) nelabvēlīgas ietekmes uz apdrošinājuma ņēmējiem un atlīdzību saņēmējiem iespējamība un smaguma pakāpe;
- d) pieņēmumu jutīguma līmenis, uz ko novirze attiecas;
- e) paredzamais novirzes ilgums un svārstīgums novirzes ilguma laikā.

1.30. Uzraudzības iestādēm ir jāveic šī analīze katra segmenta līmenī, kuram ir iespējams izmantot sabiedrības īpašos parametrus.

10. pamatnostādne - Pieteikums grupas īpašo parametru izmantošanas apstiprināšanai

1.31. Pieteikumā attiecībā uz grupas īpašo parametru izmantošanas apstiprināšanu ir jāietver, kā minimums, informācija, ko prasa [EAAPI tehnisko standartu īstenošanas projekta attiecībā uz uzraudzības apstiprināšanas procedūru sabiedrības īpašo parametru izmantošanai 1. panta 2., 4. un 5. rindkopa], ja kāda atsauce uz "sabiedrības īpašajiem parametriem" var tikt uzskatīta kā atsauce uz "grupas īpašajiem parametriem".

⁴ <https://eiopa.europa.eu/publications/technical-standards/draft-implementing-technical-standards-on-the-supervisory-approval-processes-for-solvency-ii/index.html>

1.32. Pēc grupas uzraudzības iestādes pamatota pieprasījuma apdrošināšanas vai pārapirošināšanas dalības sabiedrībai, apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrībai vai jauktai finanšu pārvaldītājsabiedrībai, vajadzības gadījumā, ir jāsniedz papildu informācija pieteikuma novērtēšanai.

11. pamatnostādne - Grupas apmērs, kas izmanto grupas īpašos parametrus

1.33. Ja grupas maksātspējas kapitāla prasība tiek aprēķināta saskaņā ar 1.metodi vai saskaņā ar 1. metodes un 2. metodes kombināciju, tad apdrošināšanas vai pārapirošināšanas dalības sabiedrībai, apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrībai vai jauktai finanšu pārvaldītājsabiedrībai ir jāizmanto grupas īpašie parametri tikai konsolidētajiem datiem, kas aprēķināti saskaņā ar Īstenošanas pasākumu 335. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktu.

1.34. Ja grupas maksātspējas kapitāla prasība tiek aprēķina saskaņā ar 2. metodi, tad apdrošināšanas vai pārapirošināšanas dalības sabiedrībai, apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrībai vai jauktai finanšu pārvaldītājsabiedrībai nav jāizmanto grupas īpašie parametri.

1.35. Ja sabiedrība, grupas maksātspējas aprēķina saskaņā ar 2. metodi ietvaros izmanto sabiedrības īpašos parametrus, tad sabiedrības īpašie parametri ir jāiekļauj grupas maksātspējas kapitāla prasības aprēķinā tikai par tām sabiedrībām, kuras ir saņēmušas apstiprinājumu no uzraudzības iestādēm.

12. pamatnostādne - Datu kvalitātes prasības grupas līmenī

1.36. Apdrošināšanas vai pārapirošināšanas dalības sabiedrībai, apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrībai vai jauktai finanšu pārvaldītājsabiedrībai ir jāspēj pierādīt grupas uzraudzības iestādei to, ka grupas uzņēmējdarbības specifika un tās riska profils ir pietiekami līdzīgi to individuālo sabiedrību uzņēmējdarbības specifikai un riska profilam, kas sniedz datus, lai nodrošinātu konsekvenci starp statistiskajiem pieņēmumiem, kas ir individuālas iestādes līmenī un grupas līmenī izmantoto datu pamatā.

13. pamatnostādne – Apspriede uzraudzības iestāžu kolēģijas ietvaros

1.37. Īstenošanas pasākumu 356. panta 3. punktā noteiktās apspriedes laikā grupas uzraudzības iestādei un citām uzraudzības iestādēm uzraudzības iestāžu kolēģijas ietvaros ir, cita starpā, jāanalizē un jāapspiež grupas līmeņa datu pārstāvība un izmantotās standarta metodes būtiskums.

14. pamatnostādne - Informācija uzraudzības iestāžu kolēģijai

1.38. Gadījumā, ja individuāla sabiedrība, kura ir iekļauta grupas maksātspējas aprēķina apjomā, iesniedz pieteikumu par sabiedrības īpašo parametru lietošanas apstiprināšanu, uzraudzības iestādei, kas saņem pieteikumu, ir jāinformē uzraudzības iestāžu kolēģija par pieteikuma saņemšanu un tās lēmumu. Ja pieteikums tiek noraidīts, tad tai ir jāinformē uzraudzības iestāžu kolēģija par galvenajiem tās lēmuma iemesliem.

1.39. Pirms galīgā lēmuma pieņemšanas attiecībā uz pieteikumu izmantot grupas īpašos parametrus grupas uzraudzības iestādei ir jāņem vērā uzraudzības iestāžu lēmumi attiecībā uz to individuālo sabiedrību, kas ir iekļautas grupas maksātspējas aprēķina apjomā, pieteikumiem izmantot sabiedrības īpašos parametrus.

Atbilstība un ziņojumu sniegšanas noteikumi

1.40. Šajā dokumentā ir ietvertas pamatnostādnes, kas izdotas saskaņā ar EAAPI regulas 16. pantu. Saskaņā ar EAAPI regulas 16. panta 3. punktu kompetentajām iestādēm un finanšu iestādēm jācenšas nodrošināt atbilstība pamatnostādnēm un ieteikumiem.

1.41. Kompetentajām iestādēm, kuras nodrošina atbilstību vai gatavojas nodrošināt atbilstību šīm pamatnostādnēm, atbilstošā veidā jāietver tās savā tiesiskajā regulējumā vai uzraudzības sistēmā.

1.42. Kompetentās iestādes divu mēnešu laikā pēc tulkoto versiju izdošanas apstiprina EAAPI, ka tās nodrošina atbilstību vai gatavojas nodrošināt atbilstību šīm pamatnostādnēm, minot neatbilstības iemeslus.

1.43. Ja līdz minētajam termiņam atbilde nav saņemta, tiks uzskatīts, ka kompetentā iestāde nenodrošina atbilstību ziņošanas noteikumiem un par to attiecīgi tiks ziņots.

Nobeiguma noteikums par pārskatīšanu

1.44. Šīs pamatnostādnes pārskata EAAPI.